

عنوان:

اپیدمیولوژی جغرافیایی خودکشی و اقدام به خودکشی و عوامل اجتماعی - اقتصادی مرتبط با آن در شهرستانهای
تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی مازندران در طی سالهای ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۵

استاد راهنما:

دکتر محسن رضائیان

پژوهش و نگارش:

سعید پیش بین

دی ۹۹

چکیده

مقدمه: خودکشی عمل یا رفتاری است آگاهانه که انسان برای مردن انجام می‌دهد. هر ساله حدود ۸۰۰۰۰۰ مورد مرگ ناشی از خودکشی در سراسر جهان رخ می‌دهد. امروزه سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS) یکی از مفیدترین ابزار اپیدمیولوژیک در شناسایی مناطق جغرافیایی و گروه‌های جمعیتی پر خطر می‌باشد. مطالعه حاضر به منظور بررسی اپیدمیولوژی جغرافیایی خودکشی کامل و اقدام به خودکشی و عوامل اجتماعی و اقتصادی مرتبط با آن در شهرستانهای تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی مازندران در طی سالهای ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۵ طراحی گردید.

روش اجرا: مطالعه اکولوژیک حاضر بر روی ۲۲۴۶۵ نفر که از ابتدای سال ۱۳۹۱ تا پایان سال ۱۳۹۵ خودکشی کردند انجام شد. داده‌ها به روش سرشماری از ۲۰ شهرستان تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی مازندران جمع‌آوری شده و وارد مطالعه شده‌اند. پس از استخراج و جمع‌آوری اطلاعات از آزمون‌های آماری توصیفی و استنباطی (آزمون مجذور کای و رگرسیون لجستیک) جهت تجزیه و تحلیل و تعیین رابطه استفاده گردید. جهت بررسی تاثیر متغیرهای اجتماعی و اقتصادی بر میزان خودکشی و اقدام به آن از مدل آماری لگاریتم خطی رگرسیون پواسون استفاده گردید. اطلاعات آماری جهت تجزیه و تحلیل از نرم افزار **SPSS** نسخه ۲۵ استفاده شد. ترسیم نقشه‌های داده‌های خودکشی کامل و اقدام به خودکشی با برنامه Arc GIS ver.10.4.1 انجام گردید.

یافته‌ها: در این مطالعه ۲۲۴۶۵ نفر خودکشی کردند که ۶۶/۳۲ درصد زن و ۳۳/۶۸ درصد مرد بودند. بروز میزان اقدام به خودکشی در پایان سال ۱۳۹۵ برابر ۱۴۸/۲۷ در صدهزار نفر جمعیت و میزان بروز خودکشی کامل برابر ۳/۴۸ در صدهزار نفر جمعیت می‌باشد. ۹۸/۳۲ درصد اقدام به خودکشی و ۱/۶۷ درصد خودکشی کامل کرده بودند. در مجموع ۶۸/۵ درصد شهری و ۳۱/۴۹ درصد روستایی بودند. در خودکشی کامل بیش‌ترین گروه سنی ۲۵-۳۴ سال (۳۰/۳۲ درصد) و ۶۸ درصد متأهل و ۶۰ درصد مرد و ۲۹ درصد خانه‌دار بودند. در اقدام به خودکشی بیش‌ترین گروه سنی ۲۴-۱۵ سال (۴۶ درصد) و ۵۸ درصد متأهل و ۶۷ درصد زن و ۳۹ درصد خانه‌دار بودند. بیش‌ترین تعداد خودکشی در فصل تابستان و کم‌ترین در فصل زمستان رخ داده بود. ۶۱/۵۹ درصد افرادی که خودکشی کرده بودند دارای سطح سواد دبیرستان بودند. ۵۹/۴ درصد

افزادگی که خودکشی کردند سابقه مشکلات خانوادگی داشتند. روش قرص برنج در خودکشی کامل و مصرف داروهای اعصاب و روان در اقدام به خودکشی نسبت به دیگر روش‌های موجود بیش‌تر گزارش شده بود.

نتیجه‌گیری: یافته‌های این مطالعه نشان داد که عوامل مختلف دموگرافیک، محیطی و روانی بر خطر خودکشی مؤثر و شانس خودکشی را بیش‌تر می‌کنند. الگوی جغرافیای خودکشی (کامل و اقدام) در تمامی گروه‌های سنی و جنسی در استان بیانگر بیش‌ترین میزان‌های خودکشی در شهرهای پرجمعیت ساری و آمل و قائمشهر و کم‌ترین میزان‌ها در شهرستان‌های سیمرغ، عباس‌آباد، کلاردشت، میاندروود و سوادکوه گزارش شده بود. نتایج این مطالعه در اتخاذ تصمیم‌های پیش‌گیرانه در گروه‌های آسیب‌پذیر، کمک‌کننده است.

واژگان کلیدی: خودکشی کامل، اقدام به خودکشی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، قرص برنج، سیستم اطلاعات جغرافیایی